ज्योती

****

ईशान्य ओहायो मराठी मंडळ　　एप्रिल २००६ : वर्ष विशेषांक　　NEOMM Tax ID: 34-1644989

****

आगामी कार्यक्रम

महराष्ट्र दिन:
शनिवार दिनांक २९ एप्रिल
सायंकाळी ५ वाजता
स्थळ: India Community Center
12412 Cedar Road
Cleveland Heights, OH

कार्यक्रमाची रूपरेषा
५:०० नाव नोंदणी व चहापान
५:३० Social Hour
६:०० जेवण
७:०० गप्पाष्टक

शुल्क:
९ – Members w RSVP/Students
११ – Members w/o RSVP
१३ – Non Members

१८ वर्षाखालील मुलांना
(to cover material costs)
२ – with RSVP
३ – w/o RSVP

Advertisement Rates
per bimonthly issue
Qrtr Page: $25
Half Page: $50
Full Page: $75

Set-up fee $15 if reqd. All rates for the Diwali issue are double

ओंजळीतली फुलं ...

वसंत ऋतुची चाहूल लागली की मन लगेच प्रसन्न होते. भारतात वसंत ऋतु आला तरी फारसा बदल जाणवत नाही. पण इथे मात्र वसंत ऋतु आला की सृष्टीत अमूलाग्र बदल होतो. मरगळलेली झाडं पानाफुलांनी बहरून जातात. आणि सृष्टीत जणु काही नवं चैतन्य येतं. माणसाचं मनही असचं नाही का? साध्या साध्या गोष्टीत माणूस आनंद शोधत असतो. रोजच्या जीवनात अनेक गोष्टी मनाविरुद्ध होतात आणि मन दु:खी होतं. मग एखादी गोष्ट मनासारखी झाली की तो मनाविरुद्ध झालेल्या गोष्टी त्या आनंदात विसरुन जातो. म्हणून मनाविरुद्ध होणाऱ्या गोष्टींनी मनाला फ़ार दु:ख होऊ न देता मन आनंदी ठेवलं तर आपली प्रकृती चांगली राहील, नाही का? तेव्हा ह्या वसंत ऋतुचं स्वागत करताना ही गोष्ट लक्षात ठेवू या.

पहिल्या कार्यक्रमात आपण जो आम्हाला भरभरून प्रतिसाद दिलात त्यामुळे आमचं मन वसंत ऋतुच्या झाडासारखं फुलून आलं आहे.

आपली,
अंजली चितळे

****

वाचाल तर वाचाल ......

नमस्कार मंडळी,

गुढी पाडव्याच्या निमित्ताने आपणां सर्वांना नविन वर्षाच्या हार्दिक शुभेच्छा. मनात काही वेगळे संकल्प घेऊन ह्या वर्षाची सुरुवात केली. संक्रांतीला मिळालेला आपला प्रतिसाद आणि होळीला मोठया संख्येने लाभलेली आपली उपस्थिती पाहता, हे संकल्प नक्कीच पूर्ण होतील याबद्दल आता खात्री वाटते.

आपला होळीचा रंगतदार कार्यक्रम १८ मार्च रोजी संपन्न झाला. मार्चचा महिना असून ही, ह्यावेळी आपल्याला निर्सगाची साथ लाभली. दरवर्षी ह्या सुमारास बर्फाच्छादीत असणारी जमिन ह्यावेळेस मात्र हिरवीगार दिसत होती. नाही म्हणायला हवेत थोडासा गारवा मात्र होता, पण होळीच्या उबेत हा गारवासुद्धा जाणवला नाही. प्रथेनुसार आणि प्रकृतीला मानवेल इतपत रंग खेळून झाल्यावर मंडळींनी मिलिंद कंटकच्या विनोदी किस्स्यांचा आंनद लुटला. त्याने त्याच्या अमेरिकन मित्रांना मराठी संस्कृतीबद्दल पडलेले

कार्यकारिणी २००६

अध्यक्ष : नितीन गोखले

उपाध्यक्ष : चित्रा लेले

सचिव:

कोषाध्यक्ष : निलेश कुलकर्णी

सांस्कृतिक कार्यवाह :
अनिता अमीन

वेब मास्टर : समीर देशपांडे

Public Relations:
ज्योती हरवाळकर
सुनंदा कुलकर्णी

संपादक : अंजली चितळे
शशिकांत शिंदे

विश्वस्त : रजनी दिवाण
रजनी शेंडुरे
कृष्णा देशपांडे

ज्योतीसाठी साहित्य

गावातील लेखक – कवी मंडळींकडून *ज्योती* मध्ये साहित्याची आवश्यकता आहे. आपले लेख, कथा, कविता, विनोद; दर सम महिन्याच्या (फेब्रु., एप्रिल, जून इत्यादि) १५ तारखे पर्यंत इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून पाठवावे. मराठी टायपिंगची सोय हस्तलिखित पानी $१० दराने उपलब्ध आहे.

प्रश्न आणि त्यांना त्यांनीच शोधलेली उत्तरे ह्यामधून होणारे विनोद सांगून काही वेगळेच रंग ह्या कार्यक्रमात भरले.

पुरणपोळी, कटाची आमटी, उकडलेल्या बटाटयाची भाजी, कोशिंबीर व पोळीवर साजुक तुपाची धार, अशा फक्कड मेजवानीवर ताव मारून मंडळी वरातीत मिसळायला सज्ज झाली.

पु.लं.च्या नजरेतून न सुटलेले काही सांस्कृतिक समारंभातील गंमतशीर प्रसंग, खेडयातल्या साध्याभोळ्या वाटणाऱ्या पण पक्क्या बेरकी माणसाच्या साक्षीतले गंमतीदार प्रसंग आपल्या स्थानिक कलाकारांनी अंजली चितळे दिग्दर्शीत वाऱ्यावरची वरात मध्ये सादर केले. आपण वर्षाच्या सुरुवातीलाच ठरवल्याप्रमाणे ह्या कार्यक्रमादरम्यान आपले बालगोपाळ एका आगळ्या वेगळ्या tie-dye च्या activity मध्ये गुंग झाले होते.

हा कार्यक्रम ऐवढया चांगल्या प्रकारे यशस्वी करण्यासाठी आम्हाला ज्या ज्या सभासदांची मदत झाली त्यांचे मी मन:पूर्वक आभार मानतो.

आपला पुढील कार्यक्रम आहे दिनांक २९ एप्रिल २००६ रोजी, महाराष्ट्र दिनाच्या निमित्ताने, **गप्पाष्टकाचा.** आपल्याकडल्या निष्क्रिय होत चाललेल्या सुशिक्षित मध्यमवर्गाला जागृत करण्याच्या उद्देशाने काव्य, साहित्य, राजकारण, समाजकारण, संस्कृती, अध्यात्म, संगीत आणि विनोद ह्या विषयांवरील गप्पांचा हा बहारदार कार्यक्रम गदिमा प्रतिष्ठानाच्या चैत्रबन पुरस्काराने सन्मानित, श्री. संजय उपाध्ये सादर करणार आहेत. ह्या कार्यक्रमाला मोठया संख्येने उपस्थित राहून ह्या संधीचा सर्वांनी लाभ घ्यावा ही विनंती. हा कार्यक्रम मध्यवर्ती व्हावा अशी खूप इच्छा असून ही Parma City Hall आपल्याला उपलब्ध न झाल्याने ICC मध्ये आयोजित केला आहे.

कळावे, लोभ असावा ही विनंती.

आपला अध्यक्ष,
नितीन गोखले.

****

मानी संतांचे वचन –

संतांचे वचन म्हणजे कांहींतरी धीरगंभीर उपदेशपर आख्यान असा आपला कांहींसा समज असतो. पण लोकांतील समज–अपसमजस जाणून असलेले हे सर्व संत लोकांच्याच भाषेत त्यांना समजेल अशा परीने लिहून गेले आहेत. कधींकधीं त्यांचे एखादे वाक्य जनमनांत घर करून राहते व कालांतरानें वाक्प्रचार म्हणून आपण वापरतो ते एका वेगळ्याच व्यावहारिक अर्थाने. त्याचा मूळ संदर्भ व विवक्षित अर्थ लुप्त होतो. तुकाराम महाराजांचे असे कांहीं अभंग येथे नमूद केले आहेत आणि अभंगांची सुलभ उकल आधुनिक मराठी भाषेत दिली आहे ती वै. ह. भ. प. विष्णुबुवा जोग महाराज यांच्या **"सार्थ तुकारामाची गाथा"** या ग्रंथातून (वै. ह. भ. प. म्हणजे वैकुंठवासी हरि–भक्ति–परायण). त्यामुळे त्याहून अधिक स्पष्टीकरणाची आवश्यकताच नाही आणि ते मला करता येईल असे बोलण्याचे धाडसही करत नाही. 'उकल' म्हटले कारण वाच्यार्थ कधी स्पष्ट असतो, तर कधी तो तसा वाटतो पण नसतो. ओळखीच्या दिसणाऱ्या ओळींचा अर्थ अभंगाच्या संदर्भात काय असेल याचा ज्याचा/जिचा त्याने/तिने विचार करावा. *(मी जोडलेली पुस्ती कंसात तिरक्या अक्षरांत आहे.)* (तिरकी नसलेली कंसांतील वचनें जोग महाराजांची आहेत.) अभंगांचे मूळ शब्द अधिकृत गाथा Word-document मध्ये उपलब्ध झाली तीतून उचलले आहेत.

;ह्म=ह्मिङ्ख्मह्म ¦ह्मह्मद्धह्मह्मङ्ख्म ;ङ्ख्मह्मह्मद्ध ङ्ख्मह्मन्द्दङ्क

न्द्दद्दह्मह्मह्मङ्क ¦ह्मह्मङ्क ऋह्मह्म=ह्मशिह्मङ्खह्मह्मह ११

ह्मह्म ह्मिह्मद्दै Þश्चषह्मह्मङ्ख्मह्मव्ह्मडु शिह्मह्मह्मङ्क ङ्ख्मह्मह्महैश्चब्कद्ध

ङ्खह्मद्दङ्क ह्मिद्ध ह्मह्मष्ह्मडुब्कद्धै श्चह्मङ्खह्म ङ्कहैद्दश्च इह्मडु.

¦ह्मङ्खह्मह्मश्चिह्मङ्खह्मद्द ष्ह्मह्मद्दं न्द्दडुह्मह्मश्चिह्मङ्खह्मह्म ङ्कह्मङ्ख्म

¦ह्मङ्कहह्म न्ट्टद्ह्मह्मङ्गह्म डह्मह्मह्मिह्मह्न ¦ह्म=ह्मद् ्२

ह्मिड्डैश्यह्म हह्मद् रह्म½þद्दै श्यह्मङ्गह्म ङ्गिह्मह्मै श्यङ्किह्मिह्मह्न

श्ह्मह्मिह्मह्मह्म ह्मिह्मद् ;ह्मह्मिह्मह्न ह्मिह्मह्न¦ह्मङ्क **3**

जें प्रारब्धरूपाने भोगावे लागेल ते देवावर भार घालून भोगण्याविषयीं तत्पर असावें.(१). मग आपणावर जें संकट येईल त्याचें निवारण कृपासागर देव करील. त्यावाचून इतर सर्व रंक *(गरीब)* आहेत ते काय *(मदत)* करणार? (२). मनामध्ये कांहीं भय उत्पन्न झालें तर त्या योगाने अनेक दुःखांच्या राशी उत्पन्न होतात, म्हणून देवाला शरण जावें हें बरें. (३). तुकाराम महाराज म्हणतात, आतां विश्वाचे प्रतिपालन करणारा जो देव त्याचें चिंतन करावें, कारण त्यानें केलें असतां काय होणार नाहीं ? (सर्व दुःखनिवारणकर्ता देव आहे.) (४)

ृह्मह्मडह्मङ्कह्मश्ह्म ष्ह्मड्डह्नह्म ह्मिद्धङ्गह्मद् रह्मह्मद् डह्मह्म=ह्मद् डह्मह्मद्दह्म ्१

ैश्यह्मङ्गह्म श्यङ्कह्मद्रह्मि ष्ह्म!ॐरह्म द्श्य=ह्म ;½þह्नह्मिह्म डह्मह्मिरह्म इह्मड्ड.

;=ष्ह्म ;ङ्गह्मद् यह्मह्मरह्म ;ह्नह्म ह्मिह्म!ॐह्म ;¦ह्मिह्मह्मरह्म ्२

ह्मिड्डैश्यह्म हह्मद् =ह्मह्नब्क ङ्गिह्मह्मश्ह्मद्ध ½þह्मह्मह्मद्रह्मि द्श्यह्मद्ब्कह्म ह्मिह्मद्धर्क्३

जशी मुलें गाजराची पुंगी करितात आणि ती थोड्या वेळानें खाऊन टाकतात, तशा प्रकारचे बाह्य वेष घेणारे (स्वधर्माचरण, हरिभक्ति, गुरुसेवा न करणारे) नवीन साधु झाले आहेत. (१). *(ही आहे सतराव्या शतकाची कथा. त्याआधीं तीन शतकें नामदेव महाराजांनीही याची नोंद घेतली होती. असे 'साधु' आजही आहेत त्यात काय आश्चर्य ?)* त्यांनीं जर देह-अहंतेचें रक्षण केले आहे तर ग्रंथांचा अभ्यास करून काय उपयोग आहे?. (२). अंगामध्यें ज्ञान थोडेंच असतें पण अभिमानानें मोठे ताठरलेले असतात. (३). तुकाराम महाराज म्हणतात, अशा प्रकारचे जे कोणी लंड-अधम आहेत त्यांचे तोंड हाणून फोडावें. (४).

ह्मह्मऋह्मद्ध ।ष्ह्मन्द्दह्मि=ह्मह्मै श्यह्मद्=½þह्म ङ्गह्मड्डञ्ह्मद्ध ञ्ह्मह्मठेह्न त्यह्मद्ध ह्म=ह्मर्ह्म१

;ह्नह्मि ह्मङ्कङ्गह्म ह्मिद्ध रह्म श्ह्मड्डैद्श्य ह्मडह्म ½þ ह्मह्मङ्किह्मिह्मद्ङ्गह्म ¦ह्मड्डैद्श्य इह्मड्ड.

ङ्गह्मद्ए हह्मद् ¦ह्म=ह्मह्म ¦ह्म=ह्मह्म रिह्मह्मह्मब्क ह्मिड्डक्ष्ङ्गह्मह्म ह्मिह्मद्धब्कद्ध डह्मह्म=ह्मह्म ्२

न्ट्द½þ ह्मिह्नह्म डह्मह्मह्महह्मह्मङ्क ऋह्मब्कद्=ह्म ½þह्म ।ष्ह्मैश्यह्मङ्क ्३

ङ्गह्मद्ए हह्मद् ह्मरह्म भ्द्ङ्गह्मद्ध डह्मह्मह्मद्ध ङ्गह्मह्मडह्मह्मद्रह्मि ्४

ृह्मह्मह्न!ॐ ष्ह्मब्क=ह्म !ॐश्यह्म !ॐश्यह्म ङ्गिह्मह्मश्ह्मह्म व्ह्मह्मत्र ह्मह्मद्=ह्मद् ह्मिड्डैश्यह्म ्५

एका वाघाने कोल्ह्याला असा उपदेश केला, कीं मी तुला खातो, तू मला सुखानें खाऊ दे. (१). कारण अखेरीस तुझ्या कपाळी मरण आहे. तें कधीच चुकणार नाहीं. मग मला भुकेने कां मारतोस? (२). कोल्हा वाघाला म्हणतो, तुझ्याच तोंडाने हा चांगला निवाडा झाला आहे. (३). त्यावर वाघ म्हणतो, अरे, देह हा जाणारा आहे, येवढ्याकरितां मी तुला खाल्लें तर तुला परोपकाराचे पुण्य लागेल. (४) कोल्हा वाघाला म्हणतो, हा कायदा तुलाही लागू आहे, हें तूं मनांत समज. (५) तुकाराम महाराज म्हणतात, एकमेकांना फसविणारांची गांठ पडली आहे व त्याचे मर्म (परस्परांना स्वार्थी उपदेश कसा करतात तें) मी जाणत आहे.

रह्मैश्यह्म न्ट्ह्नह्मिश्यलह्मह्म ङ्गह्मद्लह्मद्ध ङ्गह्मह्मह्नह्मह्मद्ध श्यह्मद्हह्म ैश्यह्मद्ङ्कब्कद् ह्मिद् ह्मह्मरह्म ह्मह्मद्=ह्मै श्यह्मद्हह्म ्१

;रह्मड्ड¦ह्मह्म ङ्गह्मद्लह्मद्ध ½þह्मह्मह्म ह्मि¹ह्मश्ह्मह्मङ्क रह्म श्ह्म=ह्महि श्ह्मह्मङ्क ;ह्मह्मह्नष्ह्मड्डफ्द्ध इह्मड्ड.

रिह्मह्मब्क ह्मद्ह्म³द्ध ह्मिङ्क ;ह्मह्मि ष्ह्मह्मह्म ङ्कह्मडह्म½þह्नङ्गह्म न्ट्ह्मद्र½þ ह्मद्ह्म³ह्म=ह्म ्२

ह्मिड्डैश्यह्म हह्मद् ङ्गह्मद्लह्मद्ध ष्ह्मह्म½þडह्मद् डह्मह्मह्मिश्ह्मद्ध ङ्गह्मद्ङ्कह्म ृह्मह्मह्मह्म³ह्मश्ह्मद्धै श्यह्मङ्गह्मै श्यह्मर्ह्म३

कोरड्या (ब्रह्मज्ञानाच्या) दंतकथा ह्या ठिकाणीं कोणीं सांगूं नयेत, कारण ते शुष्क शब्द कोण मानतो? (१). ह्या ठिकाणीं खरा खरा अनुभव पाहिजे. आमच्यापुढे वरवर पोकळ आचार चालणार नाहीं. (२) जोंपर्यंत हरीची ओळख मनाला झाली नाहीं, तोंपर्यंत वरवर गोड बोलणें कोण मानतो? (३) राजहंस हा आपल्या चोचीनें पाणी व दुध वेगळें करतो. ९४). तुकाराम महाराज म्हणतात, ह्या ठिकाणीं अंतरी आत्मनिष्ठ अशा योग्य जातीचा साधु पाहिजे. बाकीच्या केरकचऱ्याचा (वेडपटांचा) येथे काय उपयोग? (५).

ह्मह्मह्नक्ष्ह्मद्रह्मद्ध न्ट्ह्मह्मि=ह्मद्ध ह्म½þह्मह्मङ्क =ह्नीह्मह्मद्ध श्ह्मिङ्कह्मड्डंद्ध ऋह्मह्म=ह्मरह्म ह्मह्मलह्मङ्गह्मह्म=ह्मह्म ्१

ह्मिद्ह्म ¦ह्मन्क्यह्मह्मरह्म श्यङ्किह्मि श्ह्मह्मह्म यह्मह्मरह्म ष्ह्मह्मद्ह्मङ्गह्मह्मं ह्मिश्यरिह्मङ्गह्मह्मह्न इह्मड्ड.

ह्मह्मद्=ह्मह्मह्मश्ह्मि श्ह्मै श्यफ ह्मह्मद्=ह्मह्मश्ह्मह्म श्ह्मि ¦ह्मह्मह्मि डह्मद्ह्मड्डरिह्मिङ्गह्मह्मह्न ह्मिþषह्मि श्यह्मद्हह्म डह्मह्म=ह्मह्म ्२

ैश्यह्मह्मन्ट =ह्मि½þह्मिह्मह्न रह्मह्मह्मह्मश्ह्म ङ्गह्मह्मैश्यङ्क श्ह्मह्मह्मिह्मह्न ह्मव्ह्मड्डङ्क ृह्मह्मद्ब्क रह्मद्न्ट ्३

ह्मिड्डैश्यह्म हह्मद् डह्म³ह्मद् डह्म³ह्मद् ह्मिद् ह्म½þह्नह्मि रह्मह्म½þ =ह्मह्मडह्म श्ह्मिक्ह्म ;ह्म!ॐह्महह्म **4**

पोटावर वस्त्राच्या घड्या घालून वांझ स्त्री ही जशी गर्भारपणाची लक्षणें दाखविते, (१), तशी शब्दज्ञानी हे शब्दांची रचना करितात आणि ज्ञानाची विक्री करून पोट भरतात. (२). कढी व भाताचे वर्णन नुसत्या शब्दाने केले तर त्यापासून कोणाचे पोट भरते काय? (३). कागदावर साखर हे नांव लिहून तोंडानें चाटलें असतां मधुरपणाची गोडी लागणार नाहीं. (४). तुकाराम महाराज म्हणतात, असल्या कोरड्या ब्रह्मज्ञानाच्या गोष्टी सांगून मोठेपणा दाखविणें, त्यास आग लागो (असें ते द्विवार सांगतात). पण त्या कोडग्या मनुष्याच्या चित्तामध्ये कांहीं लाज नाहीं. (५).

शेवटीं, या लेखाच्या शीर्षकाची ओळ असलेला अभंग –

ङ्गह्मड्डञ्ह्म ष्ह्मह्म½þह्मिह्मह्न डह्मह्मह्मष्ह्मह्मब्कद्ध न्ट्ड्डञ्ह्म ष्ह्मह्मत्रह्मिह्म भ्ह्मफ्द्ध ्१

व्ह्मङ्क व्ह्मङ्क ;ह्म!ॐह्महह्म ह्मह्मरह्म ङ्गह्मह्नह्मिह्मह्नश्ह्मद्ध ह्मश्ह्मरह्म इह्मड्ड.

रह्मद्=ह्मद्ध ङ्गह्मज्ह्मरह्मद्ध ह्मिद्ध ;व्ह्मद्म ह्मह्म³ष्ह्महह्म डह्मङ्कह्मङ्गह्मह्मव्ह्मद्ध ्२

ह्मिड्डैश्यह्म हह्मद् ष्ह्मड्डफह्म ऋह्मह्महह्मह्म डह्मड्डह्नह्मि डह्मङ्गह्म ह्मफह्म ्३

संसारामध्ये सुख जवाप्रमाणे किंचित् आहे आणि दुःख मात्र पर्वताएवढे मोठे आहे. (१). एवढ्याकरितां संतांचे वचन तूं मान, व त्याची नेहमी आठवण ठेव, असें द्विरुक्तीनें सांगतात. (२). अरे, ह्या मनुष्यलोकांत मनुष्याच्या आयुष्याची मर्यादा शंभर वर्षे आहे. त्यांमध्यें रात्रीचे बारा तास निद्रेत जातात. म्हणजे शंभरांतील पन्नास गेलीं, बाकी राहिली पन्नास, त्यांत बार वर्षे बाळपणांत गेली. कांहीं राहिलेली तारुण्याच्या मस्तीत गेली व कांहीं रोगांत व बाकी राहिलेली शेवटचीं म्हातारपणांत गेलीं. (३). तुकाराम महाराज म्हणतात, अरे मूर्खा, अशा रीतीनें हा देह व्यर्थ जाऊन पुन्हां जन्ममृत्युरूपी घाण्याला तूं जुंपला जाशील. (४).

"जित्याची खोड ..." या न्यायानें मी यापुढे थोडे लिहिणे अपरिहार्य आहे. वरील अभंगांपैकी "आलिया भोगासी ... " अभंगाच्या एका ओळीचे "दैवावरी भार घालूनिया" व "देवावरी भार घालू नये" असे पाठभेद आहेत. पण उद्धृत, अधिकृत ओळ अर्थाने सरळ व इतर संतवचनाशी व भगवद्गीतेशी सुसंबद्ध आहे. त्याविषयी पुढील एका लेखी असेल. "गाजराची पुंगी ... ", "येथे पाहिजे जातीचे ... " आणि "बोलाचीच कढी ... " हे अभंग निरनिराळ्या प्रकारें 'आत्मसंभावित' अशा विद्वानांना उद्देशून आहे. आत्मसंभावित म्हणजे स्वतःचे मोठेपण मिरवणारे (गीतेत सांगितलेला आसुरी वृत्तीचा एक पैलू). केवळ ग्रंथांच्या अभ्यासानें ज्ञान प्राप्त होत नसून त्याला स्वानुभवच पाहिजे. स्वानुभव, म्हणजे आपल्या स्वत्वाची, ईश्वरतत्त्वाची ओळख, नसतानां केलेल्या कोरड्या पांडित्यावर ओढलेले हे कोरडे आहेत.

"गांठ पडली ठकाठका ..." या अभंगाचा रोख वेगळा असावा. याचाही एक पाठभेद आहे ("त्याचे वर्म जाणे तुका"), पण अर्थामध्ये विशेष बदल होत नाही असें दिसतें. तुकाराम महाराजांना नेमका कोणता धर्म वा कोणते वर्म दाखवायचे आहेत ते स्पष्ट नाही. पण तरीही जे कांहीं वाचण्यांत, ऐकण्यांत व चिंतनांतही आले आहे त्या आधारावर माझे विचार मांडत आहे. हे स्वानुभवाचे बोल नसल्याने तर्कच आहेत. वाघ व कोल्ह्याच्या संवादाचें रूपक बुद्धि व मनाला उद्देशून दिसते. योगशास्त्राप्रमाणें व गीतेत सांगितल्याप्रमाणें, मनाच्या सहाय्यानें इंद्रिये आवरणें (प्रत्याहार), बुद्धीच्या सहाय्यानें मनास एकाग्र करणें (धारणा) व स्वतः बुद्धीनेंही स्वतःस स्थिर करणें (ध्यान) व शेवटी आपल्या वेगळेपणाचा (अहंकाराचा) निरास होणे (समाधि) हे टप्पे आहेत. समाधि अवस्थेचेही आणखी पुढे टप्पे आहेत. पण सुरुवातीसच झटापट चालते ती मनाची व बुद्धीची. विवेकशील बुद्धि जेव्हां मनाला आवरायला जाते, तेव्हां तें दूर निसटत जाते. त्या मनाला अनेक हव्यासांचा व बऱ्यावाईट स्मृतींचा मागावा तेव्हांच घ्यावासा वाटतो. मनाच्या चंचलतेचे व हेकटपणाचे गाऱ्हाणें अर्जुनानेही श्रीकृष्णाला सांगितले. बरें, मनानें भावनापूर्वक देवाला शरण जावें तर बुद्धीची विवेकशाही आड येते. प्रत्यक्ष-प्रमाणाचा विवाद बुद्धि उपस्थित करते आणि आतां तर नवीन विज्ञानाच्या जोरावर बुद्धि हातघाईलाच येते. पण दोघेही एकमेकांवर जणू कुरघोडी करीत राहतात. असे हे एकमेकास ठकविणारे ठकविणारे दोघे, त्यांचा स्वामी, जीव, याची कुचंबणा करतात. दोघांनांही विराम पावावयाचे आहे, पण कोणीही माघार घेण्यास तयार नाही. म्हणजे दोघेही मराठी बाण्याचे आहेत असें म्हणायला हरकत नाही, पण या दोघांनींही (मन व बुद्धि यांनी) "एकमेकां सहाय्य करू अवघे धरू सुपंथ" हे संतवचन पाळले तर ?

कौस्तुभ लेले

रामटेक ______ एक पावन क्षेत्र

शाळेच्या सहली बरोबर अनेकदा मला रामटेकला जाण्याचा योग आला. परंतु एका गडावरच्या मंदिरात सहलीला जायचे ह्यापलीकडे समजण्याचे वय नव्हते. त्यानंतर कितीतरीवेळा परत रामटेकला जाण्याचा योग आला. ह्यावेळी सोबत माझे पती व अमेरिकेत वाढलेली माझी मुलेही सोबत होती. ह्यावेळी मंदिराचा इतिहास जाणून घेण्याची जिज्ञासाही होती. ठिकठिकाणी लावलेली माहिती पत्रके वाचत होते. पुढे मंदिरच्या पुजाऱ्यांशी चर्चा करण्याचाही योग आला. हे ऐतिहासिक मंदिर भारतीय संस्कृतीचे प्रतिक आहे.

प्रभुरामचंद्रांनी आपल्या माता पित्यांची बारावर्षे वनवसात राहण्याची आज्ञा आनंदाने स्वीकारली. त्यात राग, द्वेष किंवा संतापाचा लवलेशही नव्हता. त्यांच्या ह्या खडतर वनवासकाळातील जीवनात त्यांची पत्नी सीता व बंधु लक्ष्मणही समाविष्ट झाले. अयोध्येपासून दंडकारंण्यापर्यंतच्या प्रवासात त्यांचा मुक्काम सध्याच्या विदर्भातील एका गावातील डोंगरावर झाला. पुढे तो परिसर व तो डोंगर रामटेक ह्या नावाने ओळखला जाऊ लागला. अंदाजे ९००० वर्षांपूर्वी ह्या परिसरात अनेक ऋषी मुनी तप व यज्ञकर्म करीत असत. रावणाच्या हस्तक राक्षसांचा त्यांना खुप उपद्रव होत असे. राक्षस यज्ञाच्या पूर्ततेत बाधा घालीत. येथील एका डोंगरावर अगस्तीऋषींचा आश्रम असून ते तेथे यज्ञ करीत. त्यांनाही अनेक विघ्न येत. त्यांनी प्रभुरामचंद्रांना ह्या राक्षसांचा वध करुन ऋषीवर्गास भय मुक्त करण्याची विनंती केली. प्रभुंनी ती विनंती शिरोधार्य मानून राक्षसांचा वध करण्याचा संकल्प केला. संकल्प म्हणजे टेक व त्यावरुन ह्या डोंगर व परिसराचे नाव रामटेक असे पडले. रामांनी राक्षसांना मारुन ऋषींना भय मुक्त केले ह्या डोंगराच्या पायथ्याशी अंबाला व खिंडसी नावाची दोन सुंदर सरोवरे आहेत. ह्या तपोभुमीवरच भगवंतांनी नृसिंव्ह अवतार धारण करुन हिरण्यकश्यपुचा वध केला. डोंगराच्या पायथ्याशी कालिदास स्मारक आहे. त्यांच्या काही महान काव्यांची रचना येथे घडली.

येथपर्यंत यात्री कार किंवा बसने येऊ शकतात. पुढे थोडे चढण आहे. पण ते विशेष अवघड नाही. सुरूवातीस दगडी वराहाची एक प्रचंड मुर्ती आहे व त्या खालून जाण्याचा प्रघात आहे. पापी माणूस त्याच्या पोटाखाली दबतो अशी आख्यायिका आहे. पुढे अगस्ती ऋषींचा आश्रम आहे. येथे अखंड नंदादीप तेवत असतो. रामरायांनी येथेच राक्षसांचा वध करण्याचा संकल्प केला व अगस्तीऋषींनी त्यांना विजयी होण्याचा आशीर्वाद दिला. श्रीलक्ष्मणांनी रामरायांच्या संरक्षणाची जबाबदारी स्वीकारली होती व त्यानुसार ह्या ठिकाणी लक्ष्मणजींचे मंदिर पुढे व श्रीरामसीता मंदिर मागे

आहे. श्रीराम व हनुमानांची भेट अजून पर्यंत झालेली नाही त्यामुळे येथे हनुमान मंदिर नव्हते. पुढील काळात रामभक्त हनुमानांची स्थापना करण्यात आली. राममंदिराच्या रक्षणार्थ हनुमानाने बरीच वानर सेना ह्या भागात तयार ठेवली आहे. मंडळी त्यांच्यापासून मात्र जपून रहावे लागते बरका! मंदिरात श्रीरामांनी जो अयोध्या ते रामेशवर प्रवास केला त्याचा रोड मॅपही वाचवयास मिळतो.

मोगलकाळानंतर ह्या पावन स्थळाचे पुनरुत्थान नागपूर शहराच्या राजे भोंसल्यांनी केले. आज ह्यालाही जवळजवळ ४०० वर्षाचा काळ लोटला आहे. गडाची साफसफाई व डागडुजी करणे आवश्यक आहे. शासनाचे त्याकडे तेवढेसे लक्ष नसले तरी अनेक रामसेवक सेवाभावाने रामचरणी आपली सेवा अर्पण करतात. दर व्हॅलेंटाईनच्या दिवशी अनेक कॉलेज विद्यार्थी येथे नम्र भावाने येतात. हा पावन गड भारतीय संस्कृतीचा एक साक्षीदार आहे.

संध्या देशपांडे

नागपूर शहरापासून सुमारे ६० मैलावर रामटेक असून कार, बस अथवा रेल्वेने जाता येते.

PATEL BROTHERS
6876 Pearl Road,
Middleberge Heights, Ohio 44130
TEL # 885 4440
[KRONHEIMS PLAZA]
Specialize In:

- Quality Indian Groceries
- Competitive Prices
- We also carry Luggage, 110/220 Volt Appliances & Stainless steel Utensils
- We have large selection of movies in all the Languages
- We carry fresh vegetables like Karela, Dudhi, Tindora, Papdi, Guvar, Drumstick, Turiya, etc.
- We do prompt mail services by UPS

Business Hour
Tuesday – Saturday 11:00a.m. – 8:00 p.m.
Sunday 11:00a.m. – 6:00p.m.
Monday Closed

आगामी कार्यक्रम

Picnic - जुलै
गणपती – २ सप्टेंबर
दिवाळी – ४ नोव्हेंबर

गणपतीचा कार्यक्रम local talent साठी राखून ठेवण्यात आला आहे. कृपया ह्या कार्यक्रमासाठी entries अनिता अमीनकडे १५ जुलै पर्यंत पाठवाव्यात. ह्या वर्षी local talent च्या auditions १९ ऑगस्ट रोजी घेण्यात येतील आणि त्यातून निवडलेले कार्यक्रम आपल्यासमोर सादर करण्यात येतील.

Minutes of the Annual General Body Meeting

Held on 11/05/2005 at Parkside Intermediate School, Westlake, Ohio 44145

President Shrikant Limaye Welcomed the members and began Proceedings of the Annual General Body Meeting. Shrikant Limaye presided over the meeting.

1. Election of member of Board of Advisors

Motion to elect Mr. Krishna B. Deshpande to be a member of the advisory board in place of outgoing member Mr. Bapu Gokhale.

a. Nomonated and Propossed by Shrikant Limaye
b. Seconded by Mr. Satoskar.

Motion was put to vote and was passed unanimously.

2. Election of the President

Motion to elect Mr. Nitin Gokhale to be the President of the Mandal for the next year of 2006.

a. Nominated and Proposed by Sandhya Deshpande

b. Seconded by Sameet Gadkari

Motion was put to vote and was passed unanimously.

3. **Motion to elect Mrs. Chitra Lele to be the Vice President of the Mandal for the next year of 2006.**
    a. Nominated and Proposed by Nitin Gokhale
    b. Seconded by Vishnu Deshpande

    Motion was put to vote and was passed unanimously.

4. **Recognition of services of outgoing members of the Advisory Board**

    General Body appreciated and thanked Mr. Bapu Gokhale and Dr. Sunil Dubhashi (in absentia) for their contribution and support for the Mandal. A plaque was given to Mr. Gokhale and Dr. Dubhashi to that effect.

5. **President's address**

    President Shrikant Limaye addressed the General Body reviewing the performance of the year, appreciated and thanked the community for their support to the Mandal.

B D S

Financial Service Corporation

Registered Investment Advisor

Are your investments focused on your future … or just on today's headlines?

We can help you to

Prepare a roadmap for your future & to stay the course!

Our services include:

Retirement Planning   Investment Planning   Savings for College   Tax Planning

Visit our website www.bdsfsc.com to learn more about us.

To get a second opinion,

call us at 440-248-5625 Or e-mail to BDS@BDSFSC.com

Ashok Shendure, MS, MBA, CFP®, CEBS

Rajanee Shendure, MBA, CFP®

PLANNING Pays Off!℠

If not delivered, please return to:
Nitin S. Gokhale
742, Edgewood Road
Richmond Heights, OH 44143